

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.04.2007, sp. zn. 21 Cdo 1397/2006, ECLI:CZ:NS:2007:21.CDO.1397.2006.1

Číslo: 1/2008

Právní věta: Osobu, která vykonávala funkci statutárního orgánu právnické osoby, soud v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba, vyslechne o okolnostech, které se týkají této právnické osoby a které nastaly v době, kdy vykonávala funkci statutárního orgánu, jako účastníka řízení (§ 131 o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.04.2007

Spisová značka: 21 Cdo 1397/2006

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy: § 132 odst. 1 písm. p) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 151d odst. 1 písm. p) předpisu č. 40/1964Sb.

§ 237 odst. 1 písm. a) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 241a odst. 3 písm. a) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 243b odst. 2 písm. a) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 243b odst. 3 písm. a) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 36a odst. 1 písm. h) předpisu č. 367/1990Sb.

§ 36a odst. 2 písm. h) předpisu č. 367/1990Sb.

§ 45 odst. 2 písm. p) předpisu č. 367/1990Sb.

§ 52 odst. 2 písm. p) předpisu č. 367/1990Sb.

§ 52 odst. 4 písm. p) předpisu č. 367/1990Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se žalobou podanou dne 3. 5. 2004 u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí domáhal, aby bylo určeno, že „zástavní smlouva k nemovitostem uzavřená mezi Městem K. a K. bankou, a. s., dne 9. 11. 1992, je neplatná,“ že „z této zástavní smlouvy nevzniklo zástavní právo k nemovitostem budova čp. 5 se st. parc. č. 235/1 a 235/2 v k. ú. a obci K.“ a že „žalobce není zástavním dlužníkem.“ Žalobu zdůvodnil zejména tím, že žalovaný 1) poskytl podle smlouvy o úvěru ze dne 21. 10. 1992 Ing. K. V. úvěr ve výši 10 000 000 Kč a že věřitelem této pohledávky z úvěru je žalovaný 3), který ji nabyl postoupením od žalovaného 2), jenž ji získal od žalovaného 1). K zajištění pohledávky z úvěru dal žalobce podle zástavní smlouvy uzavřené se žalovaným 1) dne 9. 11. 1992 do zástavy uvedené nemovitosti. Žalobce považuje tuto zástavní smlouvu „za absolutně neplatnou“; podle tehdy platného

ustanovení § 36a odst. 1 písm. h) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, totiž o zastavení nemovitostí bylo oprávněno rozhodovat „pouze a výhradně“ zastupitelstvo města, které ve věci jednalo opakovaně – dne 16. 7. 1992 rozhodlo „o odložení rozhodnutí“, dne 10. 8. 1992 rozhodlo „ručit nemovitostí čp. 5 v K. na poskytnutí úvěru od K. banky, a. s., firmě Ing. V. a ve smlouvě s Ing. V. zakotvit výši roční provize ze zaručené částky“ a dne 12. 10. 1992 rozhodlo „navrhnout Ing. V. ručení objektem čp. 414 namísto domem čp. 5“. Rozhodnutí zastupitelstva města ze dne 10. 8. 1992 žalobce považuje „za neplatné pro nepřesnosti a neúplnou specifikaci parcel a firmy Ing. V.“ a při jednání dne 12. 10. 1992 „záležitost nebyla z pozice zastupitelstva definitivně rozhodnuta;“ zástupce starosty proto nebyl oprávněn zástavní smlouvu ze dne 9. 11. 1992 „podepsat“. Podle názoru žalobce je zástavní smlouva neplatná také „z formálních důvodů“, neboť označení smluvních stran je v ní provedeno nedostatečně (neobsahuje jejich identifikační číslo), čl. I. obsahuje ujednání, které nebylo schváleno městským zastupitelstvem (o tom, že zástavní smlouvou je kryta část úvěru ve výši 3 000 000 Kč), čl. II. obsahuje ujednání neschválené zastupitelstvem, pokud obsahuje pozemky 235/1, 235/2 a pojem zajištění „výše uvedených závazků“ v množném čísle, když se jedná o závazek jediný, čl. III. obsahuje závazek nepřevádět po dobu trvání zástavy nemovitost, což také nebylo schváleno zastupitelstvem, čl. IV. odkazuje na znalecký posudek, který není specifikován, a zástavní smlouvu podepsal zástupce starosty, aniž by k tomu měl zmocnění, když jedinou osobou oprávněnou zastupovat město navenek a podepisovat dokumenty obce byl starosta. Žalobce dále vyslovuje pochybnosti o právní bezvadnosti postoupení pohledávek z úvěrové smlouvy a uvedl, že mu nebyly nikdy poskytnuty. Naléhavý zájem na požadovaném určení dovozuje z toho, že „nemá možnost domoci se svého práva jinak“, přičemž výrok „o neplatnosti zástavní smlouvy a o tom, že žalobce není zástavním dlužníkem, výrazně ovlivňuje jeho právní postavení a zcela mění jeho právní situaci.“

O k r e s n í s o u d v Ústí nad Orlicí rozsudkem ze dne 26. 1. 2005 zamítl žalobu o určení, že „zástavní smlouva k nemovitostem uzavřená mezi Městem K. a K. bankou, a. s., dne 9. 11. 1992 je neplatná,“ že „z této zástavní smlouvy nevzniklo zástavní právo k nemovitostem budova čp. 5 se st. p. č. 235/1 a st. p. č. 235/2 v katastrálním území a obci K.“ a že žalobce „tak není zástavním dlužníkem,“ a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému 3) na náhradě nákladů řízení 10 800 Kč „přímo právnímu zástupci žalovaného 3)“ a že žalovaní 1) a 2) nemají vůči žalobci právo na náhradu nákladů řízení. Poté, co dovedl, že žalobce má na požadovaném určení naléhavý právní zájem a že ve věci jsou pasivně legitimováni všichni žalovaní, považoval soud prvního stupně z výsledků dokazování za prokázané, že k zajištění pohledávky z úvěru, který poskytl žalovaný 1) Ing. K. V. ve výši 10 000 000 Kč, dal žalobce podle zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 do zástavy svou nemovitost, jíž „by byla kryta část úvěru odpovídající výši hodnoty zástavy, a to maximálně do 3 000 000 Kč;“ zastavena byla „nemovitost č. 5 se st. p. č. 235/1 a 235/2 v k. ú. a obci K.“, zástavní smlouvu za žalobce podepsal místostarosta Ing. B. T., zástavní smlouva byla opatřena razítkem Města K. a dne 12. 11. 1992 registrována Státním notářstvím v Ústí nad Orlicí. Ze zápisů z jednání městského zastupitelstva soud prvního stupně zjistil, že dne 16. 7. 1992 bylo rozhodnutí o žádosti Ing. K. V. „o ručení úvěru nemovitostí, která je v majetku města,“ odloženo na další zasedání, že dne 10. 8. 1992 zastupitelstvo „po seznámení se s referencemi na firmu a osobu Ing. V.“ rozhodlo „ručit nemovitostí čp. 5 v K. (9 pro, 2 se zdrželi) a ve smlouvě s Ing. V. zakotvit výši roční provize ze zaručené částky“ a že dne 12. 10. 1992 starosta seznámil členy zastupitelstva s žádostí Ing. K. V. „o doplnění finančního krytí do výše 3 000 000 Kč“ a po návrhu zástupce starosty bylo rozhodnuto „navrhnout Ing. K. V. ručení objektem čp. 414 namísto domem čp. 5“, neboť se uvažovalo, že „budova čp. 5 bude přebudována na radnici“. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že rozhodnutí zastupitelstva obce o zastavení obecních nemovitostí podle ustanovení § 36a odst. 1 písm. h) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, představuje „vnitřní rozhodnutí, které pro jiné subjekty nemá žádný právní význam, přímo se nerealizuje ve vnějších vztazích,“ a „není proto nutné zkoumat, zda usnesení obecního zastupitelstva zahrnovalo rozhodnutí zajistit úvěr pro Ing. V. zástavou obecního majetku, či zda případně rozhodnutí obsahovalo přesnou specifikaci tohoto

majetku.“ Protože „k realizaci ve vnějších vztazích“ je podle ustanovení § 52 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, povolán starosta obce, je jeho jednání pro obec závazné, i kdyby učinil právní úkon, který by nebyl schválen obecním zastupitelstvem nebo který by byl v rozporu s jeho rozhodnutím, ledaže by bylo prokázáno, že třetí osoby nejednaly v dobré víře. Nelze totiž „dovodit povinnost třetích osob zkoumat, zda starosta jedná v rámci rozhodnutí obecního zastupitelstva nebo nikoliv, a nahrazovat tím vnitřní kontrolu v obci.“ Protože „nepřesný obsah rozhodnutí městského zastupitelstva ze dne 10. 8. 1992 a ani fakt, že zastupitelstvo znovu jednalo o předmětu zástavy při dalším zasedání dne 12. 10. 1992, není pro platnost zástavní smlouvy rozhodný a nečiní tuto smlouvu neplatnou,“ protože „statutárním orgánem obce je starosta a de facto i zástupce starosty“ a protože „starosta (zástupce starosty) jako statutární orgán nemůže překročit rozsah svého jednatelského oprávnění, neboť je oprávněn činit právní úkony obce ve všech věcech,“ nemůže být zástavní smlouva ze dne 9. 11. 1992 pro nedostatek rozhodnutí městského zastupitelstva žalobce neplatná. Žalobcem namítané formální nedostatky zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 považoval soud prvního stupně za právně nevýznamné, neboť nemohly způsobit neplatnost tohoto právního úkonu. Protože „zástavní smlouva ze dne 9. 11. 1992 k nemovitostem ve vlastnictví žalobce je platná“ a protože „zástavní právo bylo registrováno bývalým státním notářstvím,“ vzniklo také sporné zástavní právo.

K odvolání žalobce K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové rozsudkem ze dne 2. 2. 2006 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o zamítnutí žaloby o určení neplatnosti zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 potvrdil, „ve zbytku“ rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že „ze zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 uzavřené mezi žalobcem a žalovaným 1) nevzniklo zástavní právo k nemovitostem – k budově č. 5 na parc. st. 235/1 a parc. st. 235/2 a k parc. st. 235/1 a parc. st. 235/2 v katastrálním území a obci K. zapsané na LV 10001 u Katastrálního úřadu pro P. kraj, Katastrální pracoviště v Ú.“, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a ani před odvolacím soudem. Dovodil nejprve, že na určení neplatnosti zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 výrokem rozsudku není dán naléhavý právní zájem, neboť „na základě takového výroku by nedošlo k výmazu zástavního práva v katastru nemovitostí“ a otázku její neplatnosti je třeba vyřešit jako otázku předběžnou při posuzování, zda nemovitosti jsou zatíženy zástavním právem. Odvolací soud dále dospěl k závěru, že starosta „nemohl vytvářet sám vůli obce“ bez platného rozhodnutí zastupitelstva (byl oprávněn pouze „tuto vůli navenek sdělovat a projevovat“) a že případný nedostatek rozhodnutí zastupitelstva obce není „pouhou vnitřní záležitostí obce bez právního významu pro druhého účastníka smlouvy“; „absence rozhodnutí zastupitelstva zakládá absolutní neplatnost úkonu starosty,“ a proto je neplatná zástavní smlouva, kterou za obec uzavřel starosta, aniž by o zastavení nemovitosti rozhodlo zastupitelstvo obce. Pro rozhodnutí zastupitelstva zákon nevyžaduje zvláštní formu, musí však být natolik „konkrétní, tedy určité a srozumitelné, aby je bylo možno posoudit jako právně relevantní.“ Po zhodnocení obsahu zápisů z jednání zastupitelstva ze dne 16. 7. 1992, dne 10. 8. 1992 a dne 12. 10. 1992 učinil odvolací soud zjištění, že při jednání dne 10. 8. 1992 „městské zastupitelstvo rozhodlo ručit nemovitostí č. 5 (9 pro, 2 se zdrželi)“ a že při jednání dne 12. 10. 1992 „městské zastupitelstvo revokovalo své původní rozhodnutí, když navrhlo Ing. V. ručení objektem č. 414 (S. K.) místo domem č. 5 s tím, že odhad zajistí na vlastní náklady Ing. V. (9 pro).“ Vzhledem k tomu, že po 12. 10. 1992 zastupitelstvo „o záměně nemovitostí“ již nejednalo, že není významné, jak si místostarosta Ing. B. T. věc vysvětloval (tedy že „platí“ původní rozhodnutí zastupitelstva ze dne 10. 8. 1992), a že účastníci přes poučení ve smyslu ustanovení § 119a o. s. ř. nepředložili a nenavrhli žádné další důkazy, představuje zástavní smlouva podle názoru odvolacího soudu „právní úkon, kterým nebyla vyjádřena vůle obce nejen ohledně pozemkových parcel, ale ani ohledně budovy č. 5 v K., neboť usnesením zastupitelstva byl schválen jiný postup.“ Nemovitosti žalobce proto nemohou být zatíženy zástavním právem, zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu (ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně

změněn) podal žalovaný 3) dovolání. Namítá, že zastupitelstvo Města K. – jak bylo dokazováním zjištěno – dne 10. 8. 1992 rozhodlo „ručit nemovitostí č. 5 v K. za poskytnutí úvěru firmě Ing. V.“ pro „částku 3 000 000 Kč, pro niž je zástava poskytována,“ a že tím byl určitě a srozumitelně vymezen obsah právního úkonu, aniž by bylo nutné, aby „zastupitelstvo schvalovalo text zástavní smlouvy či označovalo nemovitosti dle katastrálního zákona.“ Závěr odvolacího soudu, podle kterého došlo při jednání městského zastupitelstva dne 12. 10. 1992 k revokaci usnesení ze dne 10. 8. 1992, podle názoru dovolatele z usnesení zastupitelstva ze dne 12. 10. 1992 nevyplývá; zastupitelstvo totiž rozhodlo „předložit návrh Ing. V. o ručení objektem čp. 414 namísto domem čp. 5 s tím, že odhad si zajistí na vlastní náklady Ing. V.,“ což nelze „vykládat jako negaci dříve přijatého usnesení,“ neboť „takové usnesení by muselo splňovat minimálně stejné obsahové náležitosti jako rozhodnutí z 10. 8. 1992, tedy, že městské zastupitelstvo se rozhodlo ručit jinou nemovitostí namísto budovy čp. 5, nikoliv, že se rozhodlo navrhnout ručení jinou nemovitostí.“ Dovolatel v této souvislosti poukázal na to, že zastupitelstvo města bylo na jednání v prosinci 1992 informováno o „podpisu“ zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992, aniž by „rozporovalo nesoulad jejího obsahu s rozhodnutím městského zastupitelstva.“ Žalovaný 3) dovozuje, že při uzavření zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 bylo postupováno v intencích rozhodnutí městského zastupitelstva a že jde proto o platný právní úkon, a navrhuje, aby dovolací soud „napadené rozhodnutí“ zrušil a aby věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce navrhl, aby dovolání bylo zamítnuto. Rozhodnutí odvolacího soudu považuje za správné, neboť soud „správně vyhodnotil předložené důkazy a rozhodl v souladu s judikaturou soudů.“

Uvedl, že zastupitelstvo Města K. o zástavní smlouvě ze dne 9. 11. 1992 nerozhodlo, přestože podle platného práva rozhodnout nepochybně mělo, a že usnesení, která byla v dané věci přijata, jsou natolik neurčitá, že je nelze považovat za „bezzvadný a platný právní úkon“.

N e j v y š š í s o u d jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému měnícímu výroku rozsudku odvolacího soudu v části týkající se žalovaného 3) bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) a že jde o výrok rozsudku, proti němuž je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., přezkoumal rozsudek odvolacího soudu v napadeném výroku bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné. Zrušil proto rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Z hlediska skutkového stavu bylo soudy v projednávané věci zjištěno (správnost zjištění soudů v tomto směru dovolatel nezpochybňuje), že žalovaný 1) poskytl podle smlouvy o úvěru ze dne 21. 10. 1992 Ing. K. V. úvěr ve výši 10 000 000 Kč (nyní je věřitelem této pohledávky žalovaný 3/) a že k zajištění této pohledávky uzavřel žalovaný 1) se žalobcem dne 9. 11. 1992 zástavní smlouvu, podle které byly dány do zástavy nemovitosti označené jako „budova čp. 5 se st. parc. č. 235/1 a 235/2 v k. ú. a obci K.“ Žalobce nyní dovozuje, že uvedené nemovitosti nejsou ve prospěch pohledávky z úvěru zatíženy zástavním právem, neboť žalobce uzavřel zástavní smlouvu ze dne 9. 11. 1992 bez souhlasu zastupitelstva města, a jedná se proto o neplatný právní úkon.

Oprávnění rozhodovat o právních úkonech města nebo jiné obce (dále jen „obce“), tj. o tom, zda a případně jaký právní úkon obec učiní, bylo podle v době uzavření zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 účinného zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecních zřízeních), ve znění zákonů č. 439/1991 Sb., č. 485/1991 Sb., č. 553/1991 Sb., č. 302/1992 Sb. (dále jen „zákona o obcích“), rozděleno mezi obecní zastupitelstvo a obecní radu. Obecní zastupitelstvo rozhodovalo o nejzávažnějších právních úkonech, taxativně vypočtených v ustanovení § 36a odst. 1 a 2 zákona o obcích, a o všech ostatních právních úkonech obce rozhodovala na základě generální (zbytkové) klausule obsažené v ustanovení

§ 45 písm. p) zákona o obcích obecní rada. Obecní zastupitelstvo a ani obecní rada však nemohly vystupovat jménem obce navenek; toto oprávnění přísluší výlučně starostovi (§ 52 odst. 2, věta první, zákona o obcích) a v době jeho nepřítomnosti zástupci starosty (§ 52 odst. 4, věta druhá, zákona o obcích). Starosta (zástupce starosty) obce přitom nemohl vytvářet vůli obce; byl oprávněn pouze tuto vůli (přijatou obecním zastupitelstvem nebo obecní radou) navenek sdělovat a projevovat. Rozhodnutí obecního zastupitelstva (§ 36a zákona o obcích) nebo obecní rady (§ 45 písm. p/ zákona o obcích) je třeba v daných souvislostech považovat za zákonem stanovenou podmínku právního úkonu (condicio legis); absence takového rozhodnutí způsobuje absolutní neplatnost právního úkonu, který starosta (zástupce starosty) jménem obce učinil (srov. též právní názory vyjádřené například v nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 12. 4. 2001, sp. zn. [IV. ÚS 576/2000](#), který byl uveřejněn ve Sbírce nálezů Ústavního soudu, svazek 22, pod pořadovým číslem 61, nebo v nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2001, sp. zn. [III. ÚS 721/2000](#), který byl uveřejněn ve Sbírce nálezů Ústavního soudu, svazek 23, pod pořadovým číslem 103).

O zástavní smlouvě, kterou se dává do zástavy nemovitost obce, rozhodovalo obecní zastupitelstvo (§ 36a odst. 1 písm. h/ zákona o obcích). Protože rozhodnutí obecního zastupitelstva o zástavní smlouvě je - jak uvedeno výše - zákonem stanovenou podmínkou platnosti tohoto právního úkonu, dospěl odvolací soud ke správnému závěru, že zástavní smlouva uzavřená mezi žalovaným 1) a žalobcem dne 9. 11. 1992 je (by byla) neplatným právním úkonem, kdyby ji za žalobce uzavřel starosta (zástupce starosty) žalobce, aniž by o ní rozhodlo zastupitelstvo Města K. Žalovaný 1) při uzavření zástavní smlouvy nemohl „jednat v dobré víře“, neboť - vzhledem k ustanovení § 36a odst. 1 písm. h) zákona o obcích a s přihlédnutím k základnímu principu českého právního řádu, podle něhož „neznalost zákona nikoho neomlouvá“ - věděl (musel vědět), že zástavní smlouva na nemovitost uzavřená bez rozhodnutí obecního zastupitelstva je neplatná; žalovaný 1) tedy nemohl z pohledu ustanovení § 151d odst. 1 obč. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2000) přijmout zastavenou nemovitost „v dobré víře, že zástavce byl oprávněn věc zastavit.“

Odvolací soud v projednávané věci dospěl k závěru, že „starosta (v zastoupení místostarosta)“ žalobce uzavřel zástavní smlouvu ze dne 9. 11. 1992 bez rozhodnutí městského zastupitelstva na základě skutkového zjištění, podle kterého městské zastupitelstvo při jednání dne 12. 10. 1992 „revokovalo“ své původní rozhodnutí ze dne 10. 8. 1992 „ručit nemovitostí č. 5“ za pohledávku z úvěru poskytnutého Ing. K. V., když „navrhlo Ing. V. ručení objektem č. 414 (S. K.) místo domem č. 5 s tím, že odhad zajistí na vlastní náklady Ing. V.“ Dovolatel uvedené skutkové zjištění zpochybňuje - jak vyplývá z obsahu jeho dovolání - prostřednictvím dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř., tedy z důvodu, že nemá oporu v provedeném dokazování.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. lze dovolání, které je přípustné mimo jiné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. (a tak je tomu v projednávané věci), podat z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o. s. ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o. s. ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat – jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů – jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry. Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Skutkové zjištění o tom, že městské zastupitelstvo na svém jednání ze dne 12. 10. 1992 „revokovalo“ své původní rozhodnutí ze dne 10. 8. 1992 a „navrhlo ručení jiným objektem“, odvolací soud učinil – jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku – z obsahu zápisů z jednání městského zastupitelstva ze dne 16. 7. 1992, dne 10. 8. 1992 a dne 12. 10. 1992, jimiž provedl důkaz podle ustanovení § 129 o. s. ř. Z uvedených důkazů však ve skutečnosti takové skutkové zjištění bez dalšího nevyplývá. Podle bodu 3.3. zápisu č. 08 z jednání městského zastupitelstva konaného dne 10. 8. 1992 městské zastupitelstvo – poté, co starosta „seznámil přítomné s referencemi, které městský úřad získal ohledně osoby a firmy Ing. V. v době od minulého zasedání MZ dne 16. 7. 1991 a s konkrétním podnikatelským záměrem, který Ing. V. zaslal“ – rozhodlo „ručit nemovitostí č. p. 5“ a „ve smlouvě s firmou Ing. V. zakotvit výši roční provize ze zaručené částky.“ V zápisu č. 10 z jednání městského zastupitelstva konaného dne 12. 10. 1992 se pod bodem „3.3. Ručení pro Ing. V.“ uvádí, že „starosta seznámil přítomné s dopisem Ing. V., ve kterém žádá o doplnění finančního krytí (ručení úvěru u K. banky) do výše 3 000 000 Kč,“ že „zástupce starosty navrhl použít k ručení objekt zdravotního střediska S. č. p. 414“ a že „MZ rozhodlo: navrhnout Ing. V. ručení objektem č. p. 414 (S. K.) namísto domem č. p. 5, odhad zajistí na vlastní náklady Ing. V. (9 pro)“. Vzhledem k tomu, že městské zastupitelstvo rozhodlo dne 12. 10. 1992 „navrhnout Ing. V. ručení objektem č. p. 414 (S. K.) namísto domem č. p. 5“, nelze bez dalšího (pouze z obsahu zápisu č. 10) dovozovat, že by tím městské zastupitelstvo zrušilo své rozhodnutí ze dne 10. 8. 1992 a nahradilo novým (jiným) rozhodnutím, neboť obsah rozhodnutí ze dne 12. 10. 1992 lze vykládat i například tak, že „ručení objektem č. p. 414 (S. K.) namísto domem č. p. 5“ Ing. K. V. jen „nabídlo,“ tedy učinilo závislým na tom, zda je Ing. K. V. přijme (s tím, že jinak, v případě odmítnutí „nabídky“ ze strany Ing. K. V., zůstává v platnosti rozhodnutí ze dne 10. 8. 1992). V této souvislosti odvolací soud neměl „pominout“ skutečnost, jak místostarosta Ing. B. T. (jako účastník jednání městského zastupitelstva dne 12. 10. 1992) rozhodnutí zastupitelstva „pochopil“, jakož ani to, že – jak správně upozorňuje dovolatel – městské zastupitelstvo (podle výpovědi místostarosty Ing. B. T.) nenamítalo, že by zastavení „nemovitosti č. p. 5“ odporovalo jeho rozhodnutí, ani poté, co bylo na jednání v prosinci 1992 informováno o zástavní smlouvě ze dne 9. 11. 1992.

Protože odvolací soud z provedených důkazů (z obsahu zápisů z jednání městského zastupitelstva ze dne 16. 7. 1992, dne 10. 8. 1992 a dne 12. 10. 1992) učinil zjištění, které z nich ve skutečnosti nevyplývají, a protože při hodnocení těchto důkazů pominul poznatky, které jinak za řízení vyšly najevo, nemá výše uvedené skutkové zjištění oporu v provedeném dokazování; nemohou proto zatím obstát ani právní závěry odvolacího soudu, které byly na tomto zjištění založeny.

V projednávané věci bylo ze spisu zjištěno, že soud prvního stupně v rozporu se zákonem vyslechl Ing. B. T., který uzavřel jako místostarosta žalobce dne 9. 11. 1992 zástavní smlouvu, jako svědka (§ 126 o. s. ř.), ačkoliv měl (mohl) být správně vyslechnut jako účastník řízení (§ 131 o. s. ř.), a že při zjišťování, zda se jednalo v městském zastupitelstvu o uzavření zástavní smlouvy (ručení nemovitostí v majetku města), hodnotil jeho výpověď jako výpověď svědka, ačkoliv měla být hodnocena s přihlédnutím k tomuto procesnímu postavení. Na tomto závěru nic nemění to, že Ing. B. T. v době, kdy byl soudem prvního stupně vyslechnut (při jednání konaném dne 26. 1. 2005), byl již v důchodu. Rozhodné v tomto směru totiž je, že předmětem jeho výslechu byly okolnosti z doby, kdy byl místostarostou žalobce, popřípadě jeho činnost při výkonu této funkce. Ze zásady rovného postavení účastníků řízení vyplývá, že v občanském soudním řízení, jež se týká právnické osoby, nemůže mít

odlišný procesní význam výslech osoby, která v době, kdy se staly okolnosti významné pro rozhodnutí ve věci, vyjadřovala vůli právnické osoby, od výslechu jiných účastníků řízení. Má-li být soudem vyslechnuta osoba, která vykonávala funkci statutárního orgánu právnické osoby, v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba, může být o okolnostech, které se týkají této právnické osoby a které nastaly v době, kdy vykonávala funkci statutárního orgánu, vyslechnuta jen jako účastník řízení. Soud prvního stupně proto postupoval v rozporu se zákonem, když Ing. B. T. vyslechl jako svědka a když jeho výpovědi při hodnocení důkazů přikládal hodnotu svědecké výpovědi. Skutkové zjištění jako výsledek takto vadného hodnocení důkazů soudem neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o. s. ř. (srov. též právní názor vyjádřený v rozsudku býv. Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 3. 1975, sp. zn. [5 Cz 12/75](#), který byl uveřejněn pod č. 6 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1978, a v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2001, sp. zn. [21 Cdo 2678/2000](#)).

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně změněn ve vztahu k žalovanému 3), není správný; Nejvyšší soud proto rozsudek odvolacího soudu v tomto výroku, jakož i v akcesorickém výroku o náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a žalovaným 3) zrušil (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, o. s. ř.). Protože důvody, pro které byl v uvedeném rozsahu zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí (s výjimkou výroků týkajících se určení neplatnosti zástavní smlouvy ze dne 9. 11. 1992 a výroků týkajících se žalovaných 1/ a 2/, jež nebyly dovoláním žalovaného 3/ dotčeny) a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).